



Begin 15^{de} eeuw was Haarlem omgeven door een stadsmuur met poorten en torens. Tijdens het beleg van Haarlem in 1572/1573 zijn alle poorten, op één na, door de Spanjaarden vernield of sterk beschadigd. In de twintig jaar daarna werden ze hersteld en verbouwd. Haarlem beschikte gelukkig over knappe “stadsmetselaars”.

De schilder Maerten van Heemskerck werd zelfs al voor het beleg ingeschakeld om een ontwerp te maken voor een nieuwe Kleine Houtpoort bij de brug over de stadsgracht aan de Kleine Houtweg / Kleine Houtstraat. Hij ontwierp een monumentaal gebouw van drie verdiepingen met op de vier hoeken achtkantige torens. De poort was onder andere versierd met twee gevelstenen: “Het Wapen van Holland” en “Het Wapen van Haarlem”. De poort werd in 1571 gebouwd, één jaar voor het beleg.

De poort heeft het beleg goed doorstaan, maar helaas is de indrukwekkende toegang tot de stad in 1873 op last van de gemeenteraad gesloopt. De reden was dat ze de ontwikkeling van de Kleine Houtstraat in de weg stond. Van de poort is alleen de windvaan en de twee gevelstenen overgebleven. De windvaan is geplaatst op het torentje van het voormalige Doopsgezinde Weeshuis aan de Kleine Houtweg, tegenwoordig rijksarchief en het cultureel centrum Hart.

De gevelsteen “Het wapen van Holland” is namens de Stichting Geveltekens Vereniging Haerlem (SGVH) in 2008 door Myrthe Smith gerestaureerd en in 2017 geplaatst in de buitenmuur van het Frans Hals Museum aan het Klein Heiligland. In 2018 heeft Myrthe de steen gepolychromeerd. De leeuw is rood (kleur keel), zijn tong en nagels zijn azuur-blauw.

De tweede poortgevelsteen is al jaren terug terecht gekomen in de gevel van Voorhoutstraat 20. “Het Wapen van Haarlem” is intussen danig verweerd en zoals op de naastliggende foto is te zien, aan een



grondige opknapbeurt toe. De SGVH zet hiervoor in en wellicht komen de twee gevelstenen ook nog eens bij elkaar.

Meer bijzonderheden zijn te vinden in het boek “Gevelstenen van Haarlem” geschreven door Peter van Graafeiland en Theo Bottelier. Peter van Graafeiland is bezig een vernieuwde versie voor te bereiden.

Bron: -Jaarboek 2017 en 2018 Historische Vereniging Haerlem – Nieuws over gevelstenen - Martin Busker
-De Historische Schoonheid van Haarlem – J.M. Sterck - Proot